

2009-01-15 Anförande av talman Per Westerberg vid högtidlighållandet av Märkesåret 1809 i Riksdagen

Eders Majestäter
Republiken Finlands president
Eders kungliga högheter
Ärade riksdagsledamöter, från såväl Finland som Sverige
Finlands och Sveriges statsministrar
Ärade finländska och svenska gäster

Vi har samlats här i den svenska riksdagens plenisal till invigning av Märkesåret 1809.

Under de kommande tolv månaderna ska vi på olika sätt i våra båda länder uppmärksamma att det nu gått 200 år sedan Sverige och Finland gick skilda vägar.

Här i salen finns idag våra båda länders statschefer, representanter från våra riksdagar, regeringar, näringsliv, kultur, idrott, organisationsvärld liksom enskilda personer som aktivt bidrar till genomförandet av Märkesåret.

Ni är alla varmt välkomna!

* * *

Händelserna 1809 var omvälvande. I ett slag förändrades för all framtid utvecklingen i vår del av världen. En mer än sexhundraårig riksgemenskap upphörde, det rike som länge sträckt sig på båda sidor om Östersjön delades i två.

Uppbrottet var på många sätt smärtsamt. För de styrande i det dåtida svenska riket sågs förlusten av den östra rikshalvan som en näst intill oöverkomlig katastrof. Många hade kämpat i kriget och många hade dött.

Jag har själv tre anförvanter som miste livet under dessa år.
Två av dem i skärgårdsflottan - en i Savolax-brigaden, två dog i strid - en av sjukdom och umbäranden.

* * *

Men det som var slutet för det gamla Sverige blev början på något nytt och början på våra båda länders utveckling. Ur de grunder som 1809 för Finlands del lades vid Borgå lantdag och för Sveriges del i 1809 års regeringsform och nästan 200 år av fred - har det skapats två framstående välfärdsstater.

Våra vägar och vägval har periodvis varit skilda. Länkarna folken emellan har dock alltid varit många och starka. Från fattiga förhållanden har vårt välstånd har utvecklats i olika takt, men med starka gemensamma drag.

I Sverige genomfördes under mitten av 1800 talet omfattande reformer med ökande frihandel, näringsfrihet och starkt skydd för äganderätten. Detta tillsammans med rösträttsreformer och framväxten av starka framsynta folkrörelser - som fackföreningar, frikyrkor, nykterhetsrörelser och folkbildning - cementerade demokratin och förvandlade Sverige från ett av Europas fattigaste länder 1870 till ett av världens rikaste 1930.

* * *

Ärade gäster! Efter 200 års skilsmässa vill jag påstå att våra båda länder idag står närmare varandra än på mycket länge. På de flesta aktuella områden har vi en stark och välgrundad samsyn.

-Vi har ett starkt kulturellt samband mellan våra folk, inte minst genom de många finländare som lever och arbetar i Sverige och de svenskar som lever och arbetar i Finland.

-På det ekonomiska området finns goda exempel både på framgångsrikt samarbete och stimulerande konkurrens.

-Som medlemmar i Europeiska Unionen är våra båda länder med i bygget av en stark röst i världen. En röst som står för fred, frihet och demokrati, tre faktorer som vi av egen erfarenhet vet är viktiga grundstenar för att bygga ett stabilt välstånd.

Här vill jag ta tillfället i akt och gratulera Finland till framstående insatser på området fred och säkerhet, manifesterat bland annat i Nobels fredspris 2008 till Martti Ahtisaari.

* * *

Vid ett tillfälle som detta krävs det attribut för att skapa den rätta högtidskänslan. Jag vill därför tacka Riksbanken och Posten, som genom särskilda utgåvor av mynt respektive frimärke uppmärksammar Märkesåret.

Ärade gäster!

Liksom det 1809 fanns de som såg möjligheter där andra såg kris, de som tittade framåt när andra blickade bakåt, så behöver vi i dag positiva och samlande krafter som ser bortom dagens mörka skyar och förmår i oss alla ingjuta hopp och framtidstro.

Än en gång varmt välkomna till högtidlighållandet av Märkesåret 1809.